

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Immortificatio passionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

dispensatio & plerumque contingit, ut quibus maiora bona præstat, minora non tribuat, ut semper eorum animus habeat unde se reprehendat; quatenus dum appetunt perfecti esse, nec possunt, se minimè extollant: Sed discant, quia ex semetipsis maiora bona non habent, qui in semetipsis vincere parva vitia non possunt. ALTERVM est MVSÆ Greglib. 4. c. 17. puellæ. Probus, inquit, Dei famulus de sorore sua, nomine MVSÆ, puella parua narrare consuevit, quod quadam nocte ei per visionem sancta Dei genitrix virgo Maria apparuit, atque coactas ei in albis vestibus puellas ostendit. Quibus illa cum admiseri appeteret, sed se eis iungere non auderet, B. Mariæ Virginis est voce requisita, an velit cum eis esse, atq; in eius obsequio viuere? Cui cum puella eadem diceret, volo: ab ea protinus mandatum accepit, ut nihil ultra tene & puellare ageret, & à risu & iocis se absteret, sciens per omnia, quod inter easdem virgines, quas viderat, ad eius obsequium die trigesimo veniret. Quibus visis in cunctis suis moribus puella mutata est, omnemq; à se leuitatem puellaris vitæ magna gravitatis deterfit manu. Cumq; eam parentes miratæ esse mirarentur, requisita rem retulit, quid sibi beata Dei genitrix iusserit, vel quæ die itura esset ad obsequium eius indicauit. Tunc post vigesimum quintum diem febre correpta est. Die autem trigesimo, cum hora eius exitus propinquasset, eandem beatam genitricem Dei cum puellis, quas per visionem viderat, ad se venire conspexit. Cui se etiam vocanti respondere cepit, & depressis reuerenter oculis aperta voce clamare. Ecce Domina venio, ecce Domina venio. In qua etiam voce Spiritum tradidit.

VIDE V. Chorea. Curiositas. Ebrietas. Exemplum malum. Familiaritas nimia. Lingua abusus. Vestium luxus. Voluptas carnalis.

IMMORTIFICATIO PASSIONVM.

Remedia contra immortalisationem.

IREMEDI. Considera, quid sit propriè mortificare passiones animi, & facile inteilliges, quid sit immortalificatio earum. Mortificas siquidè illas, cum perturbationes animi, v. c. iræ, vel odii simulatq; exortæ fuerint domas, cum carnis cupiditatem ad cibum vel potum immoderatum pronæ coerces, cum iudicium voluntatemque propriam spontè subiciis alienæ. Nam sicut homo occisus, vel mortuus, etiamsi contumeliis laudibusuè afficiatur, nullum mœroris vel gaudii indicium præbet: ita homo verè mortificatus, etiamsi multis incommodis iniuriisue afficiatur, nullum signum iræ, vel impatientiæ prodit, imò magnam aliquando ex illis capit voluptatem. Perfectissimè autem mortificabis passiones illas, si nō modo cupiditates carnis & sensuum coerces in illicitis, hoc est, in iis quæ lege diuina vel humana vetita sunt, sed etiam in licitis, ut si à licitis cibus, potu, summo, lecto, recreatione, aliisque corporis commodis, quod est omnium

Aug. c. 3. 14. 42.

Greg. c. II.

Rom. 8. 13.
Coloss. 3. 5.

Ecclesi. 18. 30.
Rom. 6. 12
Rom. 13. 14.
Gal. 5. 16.
1. Pet. 2. 11.
Matth. 10. 38.
1. Cor. 9. 27.
Gal. 2. 19.
Gal. 5. 24.

Luc. 14. 26. & 9.
23.

Cypr. de disci-
plina, & p.

omnium religiosorum, aliorumque Dei servorum proprium, aliquid tibi subtraxeris. De quibus B. AVGVSTINVS in libro de Fide ad Petrum ita scripsit. *Humiles servi Christi, qui cupiunt Domino suo sine impedimento absque animi noxia cogitatione servire, coniugia omnino non appetunt, & à carnibus & vino abstinent, in quantum corporis valetudo permittit, non quia peccatum est aut coniugem habere, aut vinum carnesque percipere, sed quia mundioris vite instituta sectantur, & corpora castigare volunt.* Et S. GREGORIUS in quarto dialogorum agens de sancto quodam presbytero, qui ad tuendam castitatem etiam piis & religiosis foeminis aditum ad se negabat. *Habent, inquit, quippe sancti viri hoc proprium, ut quo semper ab illicitis longe sint, à se plerumque etiam licita abscindant.* Immortificationis itaque morbo laborat, qui suis passionibus animi, cupiditatibusque carnis, siue in illicitis, siue licitis faciliè obsequitur, & indulget.

II. REMED. Considera quid S. scripturæ moneant. Primum enim monent, ut cupiditates carnis mortificemus. *Si spiritu facta carnis mortificaveritis, inquit Apostolus, vincetis.* Et. *Mortificate membra vestra quæ sunt super terram, fornicationem, immunditiã, &c. 2. ut concupiscentiis carnis, quod idem est, non pareamus.* Post concupiscentias tuas, ait Ecclesiasticus, non eas. Et Paulus. *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediatis concupiscentiis eius.* Et. *Carnis curam ne feceritis in desideris.* Et. *Spiritu ambulate, & desideria carnis non perficiatis.* Et B. Petrus. *abstinete vos à carnalibus desideris, quæ militiant a luerisus animam.* 3. ut affligamus carnem. Nam Christus ait. *Qui non accipit crucem suam, & sequitur me non est me dignus.* Apostolus clamat. *Castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne quando reprobus efficiar,* Et. *Christo confixus sum cruci.* Et. *Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.* 4. ut odiamus & abnegemus nos ipsos. *Qui non odit animam suam, ait Christus, apud Lucam, non potest meus esse discipulus.* Et. *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* Per animam autem Christus intellexit non eius naturam, sed vitiosos eius affectus, & carnales inclinationes, sicut & per abnegationem, cupiditatum carnalium refrenationem, ut exposuit B. Basilius in regulis fastus disputatis. 5. monent ut poenitentiam agamus cum ieiunio, cilicio, cinere, lacrymis, deinde ut iram, effusam læticiam, mœrorem, desperationem aliasque animi passiones expugnemus, quæ sunt, particulares mortificationes.

III. REMED. Considera quid scripserint S. Patres de mortificatione passionum, vel cupiditatum. B. CYPRIANVS in libro de bono pudicitia. *Qui cupiditates tollit, & metus sustulit, nam ex cupiditatibus metus veniunt, qui cupiditates vincit, de peccato triumphat, qui cupiditates vincit, malum generis humani sub pedibus suis calcare ostendit, qui cupiditates vincit, pacem sibi perpetuam dedit, qui cupiditates vincit, libertatem sibi, quod est etiam ingenuis diffidillimum, reddidit.* GREG.

GREC. NAZIANZ. in orationibus de Pace. Nihil vitæ quæ tam expetendum, quam ut animi pace fruatur, affectibus imperet. B. A. S. in hexameron. Sane in hoc creatus es princeps, ut imperites affectibus, ut dominere bestis, reptilib. & præsis simul & volatilibus, &c. Tuis fac imperes cogitationibus, imperator ut sis que sunt omnium. Ad hanc doctrinam formulam collatus nobis principatus per animalia mores nostros concinno ordine moderatur, & eo dirigit, ut nostri ipsorum discamus esse Domini. Absurdum enim fuerit, si is non vni imperet genti, qui ipse domi ex alieno pendeat arbitrio, is administranda reipublica præficiatur, qui in inimicis adibus captivus præmitur iugo vilissimi scorti, nec rem familiarem rite dispensat. Nemo quod venatu non prehenderit leonem, contemptui patuit, aut morte multatus est. Ira intemperiem qui non domuit, nulli non fuit deridiculus. E. P. H. R. E. M. in sermone Ascetico. Passiones in anima ex minima causa generantur, & non exterminata infinita quandam partem rerum diuinarum, propriamque salutis dispiciunt. Cernis in arena viridem, rubiginemque, quem admodum in profundum deprimatur, atque altius penetret. Inelligis, quid efficiat in anima passio neglecta? nisi eraseris rubiginem, non auferes maculam: & nisi carnis naturam attrueris, fugare passiones non poteris. A. M. B. R. O. S. libro primo officiorum, de virtutis studio. So. Caveat etiam motus animi sui. Sunt enim motus, in quibus est appetitus ille, qui quasi quodam prorumpit impetu. Unde græcè quæ dicitur, quod vi quadam se repente proripiat. Nō mediocri in his vis quædam animi atque natura est. Quæ tamen vis gemina est. Vna in appetitu, altera in ratione posita, quæ appetitum refrænet, & sibi obediens præstet, & ducat quo velit, & tanquam sedulo magisterio edoceat, quid ferri, quid cuiari oporteat, & bonæ dominatrici obtemperet. Et rursum. Iure ea fortitudo vocatur, quando vnusquisque seipsum vincit, iram continet, nullis illecebris emollitur atque inflectitur, nō aduersis perturbatur, nō extollitur secundis, & quasi vento quodam circumfertur variarum rerum mutatione. Quid autem excelsius & magnificentius quæ exercere mentem, afficere carnem, & in seruitutem redigere, ut obediat imperio, consilium obtemperet, ut in aduersis laboribus impigre exequatur propositum animi ac voluntatem? H. I. E. R. in Pelagianos. Quatuor sunt perturbationes, quibus vexatur genus humanum: duæ præsentis, & duæ futuræ: duæ honorum & duæ malorum. A. G. R. I. T. U. D. O. quæ græcè dicitur λυπη, & gaudium, quæ illi χαρη vel ηδονη vocantur, alterum boni, alterum mali: excedimus quæ mensuram, si gaudeamus super his quæ nō debemus, diuitiis, potentia, honoribus, inimicorum infelicitate, vel mortibus: aut e contrario presentium malorum dolore cruciamur, aduersis, exiliis, paupertate, languore, & mortibus propinquorum, quæ Apostolus fieri prohibet: & rursum, si cupiamus ea quæ arbitramur bona, hereditates, honores, prosperitates omnium rerum, & corporum sanitatem, & cetera, quorum presentia gaudio fruimur, & metuamus illa, quæ putamus aduersa. Quibus ad perfectum carere iuxta Stoicos, Zenonem videlicet & Chrysippum, possibile est: iuxta Peripateticos autem & difficile, & impossibile, cui sententia omnis scripturæ sanctæ consentit auctoritas. Unde & Iosephus Machabeorum scriptor historia, frangi & regi posse dixit perturbationes animi, nō eradicari, & quinq; Tuscanarum questionum Ciceronis libri bis disputationibus referti sunt. A. V. G. V. S. T. I. N. V. S. Aug. serm. 11.

Naz. orat. 3. de pace.
Bas. hom. 11.
Gen. 1.

Ephr. tom. 2.

Amb. 47

Id. c. 16.

Hier. lib. 2.

Aug. serm. 11.

T de ver-

Rom. 8. 13.

de verbis Apostoli. Si Spiritu actiones carnis mortificaueritis, viuetis. Hoc est opus vestrum in hac vita, actiones carnis Spiritu mortificare, quoti die affligere, minuire, frenare, interimere. Quam multos enim proficientes, non iam delectant, quae antea delectabant? Quando ergo delectabat, & non ei consentiebatur: quia iam non delectat, mortificatum est. Calca mortuum, transi ad viuum. calca iacentem, constige cum resistente. Mortua est enim vna delectatio, sed viuit altera: illam dum non consentis mortificas. cum ceperit omnino non delectare, mortificasti. Hec est actio nostra, haec est,

Greg. 6. moral.
c. 22.
Iob 5. 25.

militia nostra. GREGORIUS in verba Iob. Et bestiae terrae pacificae erunt tibi. Possunt per terrae bestias motus carnis intelligi, qui dum mentem nostram irrationabilia suadendo laceffunt, contra nos bestialiter insurgunt. Sed cum cor diuina sub lege deprimatur, etiam carnis incontinua detumescant, vt etsi tentando submurmurant, nequaquam tamen vsque ad effectum operum, quasi ad aperti morsus rabiem exurgunt. Quis enim adhuc in hac corruptibili carne subsistens, has terrae bestias plene edomat, cum ille ad tertium caelum raptus egregius praedicator dicat. Vides aliam legem in

Rom. 7. 23.

membris meis repugnantem legi mentis meae, & captiuum me ducentem in lege peccati, quae est in membris meis? Sed aliud est has bestias in campo operis seuentes aspicere, aliud intra cordis caueam frementes tenere. Redactae namque intra claustra continentiae, etsi adhuc tentando rugiunt, vsque ad morsum tamen, vt diximus, actionis illicitae non excedunt. ADDE duos Ethnicos. M. T. CICERO in Tusculanis. Toti

Cic. lib. 1.
Tusc. 9.

Philosophorum vita, vt ait Plato, commentatio mortis est. Nam quid aliud agimus, cum a voluptate, id est, a corpore, cum a re familiari, quae est famula & ministra corporis, cum a republ. cum a negotio seu vocamus animum, quid, inquam, cum agimus in seipsum ad seipsum aduocamus, secum esse cogimus? Secernere autem animum a corpore, ne quicquam aliud est, quam emori discere. Quare hoc commentemur, mihi credes disingamusque nos a corporibus, id est, conuiscamus mori. Hoc & diuinitus in terris, est illi caelesti vitae simile: & cum in illuc ex his vinculis emissi fuerimus, minus tardabitur

Sen. ep. 113.

cursum animorum. L. ANNÆVS SENECA ad Lucilium. Alexander qui sem Persas, & Hyrcanos & Indos, & quicquid gentium vsque in Oceanum extendit. Orientem, vastabat, fugabatque. Sed ipse modo occiso amico, modo amisso iacebat in tenebris, aetas scelus, alias desiderium suum mouens, victor tot regum atque populorum, ira tristitiaque succubuit. Id enim egerat, vt omnia potius haberet in potestate, quam affectus. O quam magnis homines erroribus tenentur, qui ius dominandi trans maria cupiunt mittere, felicissimosque se iudicant, si n. ultas per milites prouincias obtinent, & nouas reuelas adiungunt, ignari quod sit illud ingens, paratumque regnum. Imperare sibi maximum Imperium est. Hæc ille, conuenienter sane cum dicto Salomone. Melior est prae-

Prou. 16. 32.

tiens viro forti, & qui dominatur animo suo expugnatore urbium. IV. REMED. Considera exempla eorum qui affectus suos etiam in rebus licitis coercuerunt. Primum est regis Dauidis à multis celebratum. Nam B. Ambrosius in libro primo de sancto Iacob, & vita beata dicens de passionum compressione. Quem, inquit, de hominibus meliorem & fortis-

Amb. c. 1.
2. Reg. 25. 17.

fortiorem assumemus, quam sanctum David, qui cupiditatem, qua concupierat aquam de lacu Bethleem hostili interclusam exercitui sibi auferre non potuit, potuit mitigare? Nam cum aliis vtiq; de fuisse non inueniamus, id est, tanto exercitus numero, cum vtiq; multo minus regi de se potuerit ex ceteris fontibus aqua, irrationabilem quandam concupiscentiam passus, desiderauit eam, quae hostium erat circum fusione vallata: vnde sine maximo periculo non potuisset deferri. *I. aqne ait. Quis mihi dabit potum de lacu, qui est in Bethleem, ad portam?* Et cum essent reperti tres viri, qui hostium castra praeciderent, & deferrent aquam, quam summo desiderio desiderasset, cognoscens quod periculo alieno aqua sibi eadem constitisset, profudit illam Domino, ne sanguinem illorum, qui eam detulerant, bilere videretur. Quae res indicio est, quod concupiscentia quidem ratione praeueniat, sed ratio cupiditati resistat. **ALITERVM** est Valentiniani Imperatoris ab eodem Ambrosio in oratione funebri commemoratum. *Valentinianus quog; in delicto Prophetae similis ait. De lecta iuuentutis mea, & ignorantia mea ne memineris. Nec solum dixit, sed etiam ante correxit errorem, quam discere et esse lapsum alicuius erroris. Et quid iam de aliis dicam, qui etiam ludo iuuentutis putauerit abstinendum, rescandam aetatis licentiam, seueritatis publicae duritiem molliendam. Ferebatur primo ludis Circensibus delectari, sic istud absterse, vt ne solemnibus, quidem Principum natalibus, vel imperialis honoris gratia Circenses putaret esse celebrandos. Aiebant aliqui ferarum enim venationibus occupari, atq; ab actibus publicis intentionem eius abduci. Omnes feras vno momento iussit interfici. Iactabant inuidi, quod praematurè prandium peteret: cepit ita frequentare ieiunium, vt plerumq; ipse impransus conuiuium solenne suis Comitibus exhiberet, quo & religioni sacrae satisfaceret, & Principis humanitati. Scenica cuiusdam forma ac decore deperire Romae adolescentes nobiles nunciabatur. Iussit eam ad comitatum venire. Deductam tamen, nunquam aut spectauit, aut vidit. Postea redire praecipit: vt & omnes agnoscerent irritum eius non esse mandatum, & adolescentes doceret ab amore mulieris temperare, quam ipse qui potuit habere in potestate, despexerat. Et haec fecit, cum adhuc non haberet uxorem. Eodem referre potes exemplum **CHRISTI** Domini qui cum sub horam sextam, id est, circa meridiem, vt exponit Augustinus, ex itinere fatigatus discipulos emendorum ciborum causa in ciuitatem Sichar misisset, iis regressis nihil voluit comedere. Interrogabant eum discipuli, ait B. Ioannes, dicentes. *Rabbi manduca. Ille autem dixit eis: Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis. Dicebant ergo discipuli ad inuicem. Nunquid aliquis attulit ei manducare?* Dicit eis Iesus. *Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius, qui misit me.* **NEQVE** Gentiles defunt, qui hac virtute morficandi se excelluerint. Fertur Catonem minorem, belli Imperatorem, grauissima siti cum toto exercitu in summo caeli aestu laborantem, cum paucillum aquae in galea à milite oblatum esset, manu quidem eam excepisse, sed mox in terram abiecisse, ne solus solatiolo illo, quod aliis communicare nequibat, frueretur.*

Amb. de obitu Imp. Pfal. 24.7.

Amb. lib. 27. quat. q. 64.

Ioan. 4.33.

Fulgos. lib. 4. c. 6.

V. **REMED.** est, vt simulatq; perturbationem aliquam in animo
T 2 exortam

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Pfal. 136. 9.
Aug. in Psal. 136.

exortam teneris, eam coerceas. *Beatus* inquit, Psalmista regius, *qui tenebit, et alli det parulos tuos ad petram.* In quæ verba *AVGVSTINVS*, *Qui sunt paruli Babylonia? Nascentes male cupiditates. Sunt enim, qui cum veteri cupiditate rixantur. Quando nascitur cupiditas, antequam robur faciat aduersum te mala consuetudo cum paruula est. Ne enim cupiditas ne quã prauæ consuetudinis robur accipiat, cum paruula est. Elide illam. Sed times, elisa non moriatur, ad petram elide Petra autem erat Christus.*

Cor. 10. 4.
Matth. 7. 25.
Ephr. tom. 2.

In Petra adificamini, si non vultis tolli aut à ventis, aut à pluuia. Et *EPHRAEM* in sermone de perfectione Monachi. *Nisi citius passiones, quæ in te cernuntur, sustuleris, huius efficiunt: nisiq; paruam putredinem curaueris in infinitum excrescet, omneq; substantiam tuam corrumpet.* Huc facit quod *B. DOROTHEVS* commemorat senem quendam Monachorum Patrè discipulo s. o imperasse, vt paruam cupressum in sylua euelleret, quæ vna manu statim euulsa est, deinde maiusculã ostendisse, eamq; binis manib. euulsam: postea maiorem, donec ad quintam ventũ est, quæ non potuit ab eo solo euelli. Tum senem dixisse. Sic se habent passiones nostræ; dum paruulæ sunt, facile expugnantur: quo autè diutius conualuerint, ægrius, nec nisi summo adhibito studio, & adiunctis sanctioribus, qui oratione & cõsilio succurrant.

Dorothe. ser. 11.

VI. REMED. est, etiamsi in ortu compressæ sint, non otiosi sed assidue renascentes cupiditatum ramos refecare. *Quis enim ita ad vnguem, inquit S. BERNARDVS* in Cantica, *omnia à se superflua refecauit, vt nil se habere putet putatione dignum? Credite mihi, et putata repullulant, et effugata redeunt, et reaccendantur extincta, et sopita denuo excitantur. Parum est ergo semel in offe, sepe putandum est: imò si fieri possit, semper, quia semper quod putari oportet, non distimulas, inuenis. Quia nullo libet in hoc corpore manens proficere, erras, si vitia putas emortua, et non magis suppressa velis, nolis, intra fines tuas habitat Iebusæus, subiugari potest, sed nõ extirminari. Et infra. Scrutemur, inquit, iuxta Prophetã vias nostras, et studia nostra, et in eo se quisq; iudicet profecisse, non cum non inuenit quod reprehendat, sed cum quod inuenit reprehendet. Tunc te nõ frustra scrutatus es, si tuum opus esse scrutinis aduertisti. Eodem tendit *AVGVSTINVS*, cum in libris de Trinitate exponens locum Apostoli. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius, induite nouum, ita scribit. Sane ista renouatio non momento vno fit ipsius conuersionis, sicut momento vno fit illa in baptismo renouatio remissione omnium peccatorum: neq; enim vel vnum quantumcumq; remanet, quod non remittatur: sed quemadmodum aliud est carere febribus, aliud ab infirmitate, quæ febribus facta est, renouescere: itemq; aliud est infixum telum de corpore demere, aliud vulnus, quod eo factum est, secunda curatione sanare: ita prima curatio est causam remouere languoris, quod per omnium fit indulgentiam peccatorum, secunda ipsam sanare languorem, quod fit paulatim proficiendo in renouatione huius imaginis. De qua re aperitissimè Apostolus locutus est, dicens. Et si exterior homo noster corrumpitur, sed interior renouatur de die in diem.*

Bern. serm. 58.

VI. REMED. est, etiamsi in ortu compressæ sint, non otiosi sed assidue renascentes cupiditatum ramos refecare. *Quis enim ita ad vnguem, inquit S. BERNARDVS* in Cantica, *omnia à se superflua refecauit, vt nil se habere putet putatione dignum? Credite mihi, et putata repullulant, et effugata redeunt, et reaccendantur extincta, et sopita denuo excitantur. Parum est ergo semel in offe, sepe putandum est: imò si fieri possit, semper, quia semper quod putari oportet, non distimulas, inuenis. Quia nullo libet in hoc corpore manens proficere, erras, si vitia putas emortua, et non magis suppressa velis, nolis, intra fines tuas habitat Iebusæus, subiugari potest, sed nõ extirminari. Et infra. Scrutemur, inquit, iuxta Prophetã vias nostras, et studia nostra, et in eo se quisq; iudicet profecisse, non cum non inuenit quod reprehendat, sed cum quod inuenit reprehendet. Tunc te nõ frustra scrutatus es, si tuum opus esse scrutinis aduertisti. Eodem tendit *AVGVSTINVS*, cum in libris de Trinitate exponens locum Apostoli. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius, induite nouum, ita scribit. Sane ista renouatio non momento vno fit ipsius conuersionis, sicut momento vno fit illa in baptismo renouatio remissione omnium peccatorum: neq; enim vel vnum quantumcumq; remanet, quod non remittatur: sed quemadmodum aliud est carere febribus, aliud ab infirmitate, quæ febribus facta est, renouescere: itemq; aliud est infixum telum de corpore demere, aliud vulnus, quod eo factum est, secunda curatione sanare: ita prima curatio est causam remouere languoris, quod per omnium fit indulgentiam peccatorum, secunda ipsam sanare languorem, quod fit paulatim proficiendo in renouatione huius imaginis. De qua re aperitissimè Apostolus locutus est, dicens. Et si exterior homo noster corrumpitur, sed interior renouatur de die in diem.*

Iud. 1.
Thren. 1.

VI. REMED. est, etiamsi in ortu compressæ sint, non otiosi sed assidue renascentes cupiditatum ramos refecare. *Quis enim ita ad vnguem, inquit S. BERNARDVS* in Cantica, *omnia à se superflua refecauit, vt nil se habere putet putatione dignum? Credite mihi, et putata repullulant, et effugata redeunt, et reaccendantur extincta, et sopita denuo excitantur. Parum est ergo semel in offe, sepe putandum est: imò si fieri possit, semper, quia semper quod putari oportet, non distimulas, inuenis. Quia nullo libet in hoc corpore manens proficere, erras, si vitia putas emortua, et non magis suppressa velis, nolis, intra fines tuas habitat Iebusæus, subiugari potest, sed nõ extirminari. Et infra. Scrutemur, inquit, iuxta Prophetã vias nostras, et studia nostra, et in eo se quisq; iudicet profecisse, non cum non inuenit quod reprehendat, sed cum quod inuenit reprehendet. Tunc te nõ frustra scrutatus es, si tuum opus esse scrutinis aduertisti. Eodem tendit *AVGVSTINVS*, cum in libris de Trinitate exponens locum Apostoli. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius, induite nouum, ita scribit. Sane ista renouatio non momento vno fit ipsius conuersionis, sicut momento vno fit illa in baptismo renouatio remissione omnium peccatorum: neq; enim vel vnum quantumcumq; remanet, quod non remittatur: sed quemadmodum aliud est carere febribus, aliud ab infirmitate, quæ febribus facta est, renouescere: itemq; aliud est infixum telum de corpore demere, aliud vulnus, quod eo factum est, secunda curatione sanare: ita prima curatio est causam remouere languoris, quod per omnium fit indulgentiam peccatorum, secunda ipsam sanare languorem, quod fit paulatim proficiendo in renouatione huius imaginis. De qua re aperitissimè Apostolus locutus est, dicens. Et si exterior homo noster corrumpitur, sed interior renouatur de die in diem.*

Aug. lib. 14. c. 17.

VI. REMED. est, etiamsi in ortu compressæ sint, non otiosi sed assidue renascentes cupiditatum ramos refecare. *Quis enim ita ad vnguem, inquit S. BERNARDVS* in Cantica, *omnia à se superflua refecauit, vt nil se habere putet putatione dignum? Credite mihi, et putata repullulant, et effugata redeunt, et reaccendantur extincta, et sopita denuo excitantur. Parum est ergo semel in offe, sepe putandum est: imò si fieri possit, semper, quia semper quod putari oportet, non distimulas, inuenis. Quia nullo libet in hoc corpore manens proficere, erras, si vitia putas emortua, et non magis suppressa velis, nolis, intra fines tuas habitat Iebusæus, subiugari potest, sed nõ extirminari. Et infra. Scrutemur, inquit, iuxta Prophetã vias nostras, et studia nostra, et in eo se quisq; iudicet profecisse, non cum non inuenit quod reprehendat, sed cum quod inuenit reprehendet. Tunc te nõ frustra scrutatus es, si tuum opus esse scrutinis aduertisti. Eodem tendit *AVGVSTINVS*, cum in libris de Trinitate exponens locum Apostoli. Expoliantes vos veterem hominem cum actibus eius, induite nouum, ita scribit. Sane ista renouatio non momento vno fit ipsius conuersionis, sicut momento vno fit illa in baptismo renouatio remissione omnium peccatorum: neq; enim vel vnum quantumcumq; remanet, quod non remittatur: sed quemadmodum aliud est carere febribus, aliud ab infirmitate, quæ febribus facta est, renouescere: itemq; aliud est infixum telum de corpore demere, aliud vulnus, quod eo factum est, secunda curatione sanare: ita prima curatio est causam remouere languoris, quod per omnium fit indulgentiam peccatorum, secunda ipsam sanare languorem, quod fit paulatim proficiendo in renouatione huius imaginis. De qua re aperitissimè Apostolus locutus est, dicens. Et si exterior homo noster corrumpitur, sed interior renouatur de die in diem.*

2. Cor. 4. 16.

VII. REMED. est loco prauarum affectionum in animo plantare bonas, quod tradit Io. CASSIANVS, dicens. Non possunt desideria presentium rerum, vel reprimi, vel auelli, nisi pro istis affectibus noxiis, quis cupimus amputari, alij salutare fuerint intromissi. Nullatenus enim valet viuacitas mentis absq, alicuius desiderij, vel timoris, gaudij vel mœroris affectione subsistere, nisi hæc eadem fuerint in bonam partem immutata. Et BERNARDVS in capite ieiunii tractans verba. Conuertimini ad me in toto corde vestro. Attende, inquit, solerter, quid diligas, quid metuas, unde gaudeas, aut contristeris, &c. Totum enim cor in his quatuor affectionibus est, & de his accipiendum puto, quod dicitur, vt in toto corde conuertaris ad Dominum. Conuertatur proinde amor tuus, vt nihil omnino diligas, nisi ipsum, aut certe propter ipsum. Conuertatur etiam ad ipsum timor tuus, quia peruersus est timor omnis, quo metuis aliquid præter eum, aut non propter eum. Sic & gaudium tuum & tristitia æquè conuertatur ad ipsum. Hoc autem ita fiet, si non nisi secundum eum doleas aut lateris.

Bern. ferm. 2

Ioel. 2. 12.

VIII. REMED. est, tempestiue, hoc est, à prima adolescentia mandarum animi affectionum, inferendarumque virtutum studium inchoare: quod præscribit in psalmo 118, S. AMBROSIVS his verbis. Præcurrit aetatis maturitatem, qui quis in adolescentia positus senilem grauitatem induit, & iuueniles annos veterana quadam continentia regit, feruoremque virentis corporis incana morum maturitate componit. Nam quid potest habere laudis, si effectum corporis voluptatibus, & iam senectutis gelu frigidum deuotionis officia deposito iam segnior vigore conuertat & nõ est corona, nisi ubi fuerit difficilioris lucta certaminis. Et paulo post. Bonus est enim Dominus sustentibus, Hieremias dicit. Et bonum est viro, qui graue portauit iugum à iuuentute, sedebit singulariter, & silebit, quia tulit iugum verbi. Qui enim à iuuentute, iugum portauerit, & habens maturi moderaminis teneriora volens colla subdiderit, sedebit singulariter, remotus à strepitu interpellantiũ passionum, & quietus silebit: cui necesse iam non sit iurgari cum corpore, decertare cum variis cupiditatibus, quæ tulit iugum verbi anima, quæ querit Deum, quæ captiuas sibi fecit omnes delicias iuuentutis. Vnde fortasse & illud Dominicum. Non clamabit, neque contendet, neque audiet quisquam in plateis vocem eius, non solum ad defensionis silentium, absolutiõis que contemptum, sed etiam ad compressiones omnium accipere possumus corporaliũ voluptatum.

Amb. ser. 19.

Thren. 3. 25. & 27.

Matth. 12. 19.

IX. REMED. est, in examine conscientie quotidiano studiose, expendere, ad quas animi perturbationes à natura sis propensus, quibus cogitationibus mens tua sæpius agitetur. Solemus enim de iis rebus crebrius cogitare, quas impensius amamus. Vis nosse ait. S. FVLGENTIVS in homilia quadam, vbi sit thesaurus tuus? attende quid ames. vis nosse, quid ames? attende, quid cogites. Hoc est enim. Vbi est thesaurus tuus, ibi & cor tuum. Itaque quemadmodum, qui vult ventos explorare, obseruat nubes, nam si v. c. moueantur meridiem versus, certum est ventum à septentrionibus

Fulg. de S. Confess. Matth. 6. 21.

T 3 flare:

flare: sic qui vult cognoscere quæ passio maximè in animo dominetur, notare debet quo fiantur cogitationes, si enim fiantur ad honores mundi, non dubium est in eius corde spirare Eorum superbiæ; si ad delicias & voluptates, Austrum concupiscentiæ; si ad vindictam, iracundiæ typhonem. Breuiter quales sunt foetus, tales sunt & eorum parentes, respondet enim fructibus a bor, causæ effectus. Hoc argumento Apostolus conuicit Corinthios esse carnales, dicens. *Cum sit inter vos Zelus & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis?* Accedit, quod dæmon infestus generis humani hostis, vt hominem citius præcipitem agat in flagitii voraginem, explorare solet cuiusque propensiones & affectus, vt tradit B. GREGORIUS libro 14. moralium. *Inueter, inquiens, inimicus generis humani vniuersusque mores, cui vitio sint propinqui, & illa opponit ante faciem, ad qua cognoscit facilius inclinari mentem, vt blandis ac latis moribus saepe luxuriam, nonnunquam vanam gloriam: asperis verò mentibus iram, superbiam, vel crudelitatem proponat. Ibi ergo decipulam ponit, vbi esse semitam mentis conspicit: quia illic periculum, deceptionis inserit vbi viâ esse inuenerit propinqua cogitationis. Quamprimum ergo per examen prauam aliquam inclinationem eiusmodi inte deprehenderit, ad eam domandam & expugnandam te accinge.* Ita enim nobis, inquit CASSIANVS, *aduersus vitia arripienda sunt praelia, vt vnusquisque vitium, quo maximè infestatur explorans aduersus illud arripiat principale certamen, omnem curam mentis ac sollicitudinem erga illius impugnationem, observationemque defigens. Et infra Cum principalis cordis nostri intentio, velut specialem sibi pugnam aduersus vnâ exceperit passionem, pro ipsa orabit attentius, peculiari sollicitudine ac studio supplicans, vt eam diligentius obseruare, & per hæc scelere mereatur obtinere victoriam. Et rursum. Cumque se ab ea (passione,) senserit absolutum, rursum latebras sui cordis simili intentione perlustret, & exploret quam sibi inter reliquas perspexerit diuorem atque aduersus eam specialius omnia spiritus arma commoueat.*

X. REMEDIUM. Considera, quantæ sint utilitates mortificationis passionum. I. est, quod naturam corruptam in nobis quadantenus restituat. In eo enim præcipue sita erat in statu innocentie naturæ humanæ integritas, quod ratio Deo, corpus verò cum omnibus suis facultatibus sentiendi, appetendi que subiectum erat rationi, at beneficio mortificationis efficitur, vt passiones ad mediocritatem redigantur, & lineam rectæ rationis non excedant. Quod multi sancti in hac vita consecuti fuerunt, vtille senex apud CASSIANVM, qui cum apud Alexandriam turba infidelium circumfusis non solum maledictis, verum etiam grauissimis impellentibus vrgeretur iniuriis, eique à subsannantibus diceretur. *Quid miraculi Christus vestrum quem colitis, fecit? Ille inquit, vt his ac maioribus, si intuleritis, non mouer*

1. Cor. 3. 7.

Greg. c. 6.

Cass. coll. c. 14.
Examen particulare.

Cass. coll. 12. c. 13.

net offendar iniurijs. 2. est, quod preces nostras reddat efficaciores. *Quot-*
quot viros virtutum vidimus, ait B. CYPRIANVS, sine ieiunio non legi-
mus ascendisse, nec aliquid magnum moliti sunt, nisi prius abstinentia precessisset.

Quoties aliquid à Deo obtinere conati sunt, ieiunijs incubuere & lacrymis, &
pernoctantes in orationibus cilijs carni harentibus supplices beneficia postularunt.

3. quod valeat ad satisfactionem pro Peccatis. *Cogitandum summoperè*
est, inquit GREGORIUS in Euangelia, vt qui se illicita meminit com-
mississe, à quibusdam etiam licitis studeat abstinere, quatenus per hoc conditoris
suo satis faciat, & quia commisit prohibita, sibi met abscondere debeat etiam con-
cessa.

4. quod profit ad expugnandas dæmonis tentationes. Id docuit
 Christus, cum dixit. *Hoc genus dæmoniorum non eijcitur nisi per ieiunium & o-*
rationem. In quæ verba Augustinus. *Vide quanta sit ieiuniorum virtus, vt id*

facere ieiunia valeant, quod Apostoli nequiverunt. 5. quod imprimis commo-
 uat homines ad vitæ emendationem. Vnde B. Petrus, cum in epistola
 priore hortatus fuisset fideles, vt exemplo Christi armarent se contra
 inordinatas carnis cupiditates, mortificationemque crucis Christiam-
 plecterentur, mox addit. *In quo admirantur, non currentibus vobis in eandem*

luxuriæ confusionem. Certe S. Iohannes Baptista, verus hominis morti-
 ficati typus, nouo seueritatis vitæ exemplo omnes Hierosolymitas,
 ludæam totam & Iordanis accolæ exciuit, vt confiterentur lapsus
 suos, vellentque ab eo baptizari. Denique ad vitæ spiritualis perfe-
 ctionem nullum instrumentum, mediumuè aptius est affectionum
 mortificatione: quo enim plus eas subegeris, eò minus à perfectio-
 nis fastigio aberis, hoc est, à caritate, quæ secundum Apostolum est
 vinculum perfectionis. *Nutritum enim charitatis, inquit alicubi Augu-*

stinus, est immunitio cupiditatis: perfectio nulla cupiditas. Quisquis igitur eam
nutrire vult in seet minuendis cupiditatibus. Vnde BEATVS BERNARDVS
 non dubitat studium mortificationis, quod vigere solet apud religiosæ
 vitæ cultores comparare martyrio, nam exponens verba Christi. Qui
 perdidit animam suam propter me, inueniet eam, *perdet eam dixit,*
sive ponendo, inquit, vt martyr, sive affligendo vt penitens. Ququam genus
martyrij est, spiritu facta carnis mortificare, illo nimirum, quo membra caduntur
ferro, horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius.

XI. REMED. Considera, quanta non modo vilitas, sed etiam necessi-
 tas sit sanandi morbum immortificationis, 1. quia testimonia S. scripturæ
 supra citata docent, non esse dignos Christo, nec discipulos Christi, qui
 non abnegant se & tollunt crucem suâ, & qui non oderint animâ, id est,
 animales motus, qui carnem suâ non crucifigunt cū vitijs & concupiscen-
 tijs; at hæc præstari nequeunt sine mortificatione. 2. quia quotiescūq; peri-
 culum

Cyp. secm. de
ieiun.

Gerg. l. 1. n. 34

Matt. 17. 20.
Aug. serm. 65. de
temp.

Petr. 4. 4.

Matth. 3. 5.

Aug. l. 83. q. 36.

Ber. serm. 30. in
Cant.

Matt. 10. 58.

Rem. 2.

cullum est præuaricandi legem diuinam vel humanã, tenemur sub peccato mortali cohibere passionem in nobis dominantem. 3. quia Aristoteles, Plutarchus aliique philosophi docent nulli mortalium aditum patere ad comprehendendas humanas scientias, nisi perturbationes animi compeuerit: quanto minus patebit ad diuinam; imò virtus omnis secundum S. Thomæ Aquinatis doctrinam requirit sedatas in animo passionem, vt mansuetudo verbi causã, animum ab omni iracundia immunem. 4. quia passionem sunt omnium vitiorum fontes. Vnde B. Iacobus: *Vnde bella & lites in vobis nonne ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris.* Sunt ergo obstruendi per mortificationem. *mortificatione voluntatum*, ait Cassianus, *extirpantur atque marcescunt vitia vniuersa.* 5. quia proprium, si non cuiusvis Christiani, saltem religiosi, qui semel mundo renunciauit, ex doctrina Abbatis Pynuffu apud eundem Cassianum, est, *mortificatas, & crucifixas cum Christo habere concupiscentias, & affectus carnales vniuersos.* Sicut ergo, inquit, *crucifixus quis iam non pro animi sui motu membra sua quouam mouendi habet potestatem, ita & nos voluntates nostras, ac desideria, non secundum id quod nobis suauis est, ac delectat ad præsens, sed secundum legem Domini, quæ nos illa constringeret, applicare debemus.*

V I D E. V. *Ambitio, Amor sui. Consuetudo praua. Curiositas. Familiaritas nimia. Immodestia. Impatentia in aduersis, Inobedientia. Ira Iudicium proprium. Lingua abusus. Odium. peccatum. Superbia. Tentatio. Timor humanus. Tristitia, Vindicatio iniuria. Voluntas propria. Voluptas carnalis.*

I M P A T I E N T I A I N A D V E R S I S.

Remedia contra Impatentiam in aduersis generatim.

P R I M U M Remedium. Considera spiritus sancti oracula penè innumera de aduersis patienter ferendis. Primo enim patientiam laudat, impatientiam reprehendit. *Qui patiens est*, inquit in prouerbis, *multa gubernatur prudentia: qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.* Et apud Ecclesiasticum. *De his, qui perdidit sustinentiam.* 2. hortatur ad patientiam apud B. Iacobum. *Patientes estote fratres vsque ad aduentum Domini.* Ecce agricola expectat pretiosum fructum terra, patienter ferens donec accipiat temporaneum & serotinum. & apud Salomonem. *Disciplinam Domini fili ne abicias, nec desicias cum ab eo corripis. Quem enim diligit Dominus corripit & quasi pater in filio complacet sibi.* 3. numerat eam in epist. ad Galatas inter fructus Spiritus.

Prou. 14. 29.
Ecc. 1. 16.
ac. 5. 8.

Pro. 3. 11.

Galat. 5. 22.